

Collectief
Rivierenland

JAARBERICHT
2024

Collectief
Rivierenland
agrarisch
natuurbeheer

Gele kwikstaart
Foto: Ted Fronik

INHOUD

WIE IS COLLECTIEF RIVIERENLAND?

pagina 3

CIJFERS EN ACTIVITEITEN

pagina 4

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER

pagina 6

INTERVIEW MET EEN VRIJWILLIGER

pagina 8

PATRIJZEN

pagina 10

PROJECTEN

pagina 13

RESULTATEN 2024

pagina 16

VOORUITBLIK NAAR 2025

pagina 18

WIE IS COLLECTIEF RIVIERENLAND?

Collectief Rivierenland is een organisatie die zich inzet voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Samen met de agrarische natuurverenigingen, boeren, burgers en vrijwilligers zetten we ons in voor behoud en ontwikkeling van het karakteristieke landschap van het riviereengebied, mét de flora en fauna die daarbij hoort.

Een belangrijk instrument hiervoor is de landelijke subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). Namens de landelijke en provinciale overheid maken wij afspraken met boeren en landgoedeigenaren voor een aangepast beheer van landbouwgrond zodat biodiversiteits-, landschaps- en milieudoelen behaald kunnen worden. De deelnemers ontvangen hiervoor een marktconforme vergoeding. Goed voor de natuur maar ook goed voor de boer.

Naast het ANLb levert het collectief ook met andere gebiedsprojecten een bijdrage aan natuur, landschap en biodiversiteit. We smeden nieuwe samenwerkingen, investeren in kennisprojecten en brengen boer en burger dicht bij elkaar. Wij zien onszelf graag als een proactieve en toegankelijke organisatie die de schakel kan zijn tussen beleid enerzijds en de uitvoering in het veld anderzijds. Visie en beleid zijn een startpunt, maar in het veld moet het gebeuren!

Dit kunnen wij niet alleen. Wij werken hierbij nauw samen met de omgeving en de zes agrarische natuurverenigingen en vele vrijwilligers in het riviereengebied. De agrarische natuurverenigingen kennen een lange traditie in ons werkgebied en zijn stevig verankerd in een groot lokaal netwerk. Zij zijn onze ogen en oren in het veld waardoor wij als collectief makkelijk op verschillende niveaus kunnen opereren. Van regionaal tot lokaal. De agrarische natuurverenigingen zijn: Tieler- en Culemborger Waarden, De Capreton, Vereniging Streekbeheer Rijnstromen, Vereniging Streekbeheer Rijk Maas en Waal, Lingestreek en De Ploegdriever.

CIJFERS EN ACTIVITEITEN VAN 2024

BESTUUR

- ▶ Het bestuur van Collectief Rivierenland bestaat uit afgevaardigden voorgedragen door de agrarische natuurverenigingen en heeft een onafhankelijk voorzitter. Het bestuur bestaat daarmee uit **7 personen**.
- ▶ Het bestuur **vergaderde 14 keer**.
- ▶ De werkorganisatie **vergaderde 13 keer**.
- ▶ Collectief Rivierenland organiseerde **1 keer een algemene ledenvergadering**, in oktober.
- ▶ Collectief Rivierenland had **637 deelnemers** in 2024.

ORGANISATIE

- ▶ De werkorganisatie bestaat in 2024 uit:
  - **6 gebiedscoördinatoren**
  - **1 ecooloog**
  - **1 directeur**
  - **1 administratief en financieel medewerker**
  - **projectleider ANLb**
  - **1 medewerker communicatie**
- ▶ Dit jaar zijn er **3 nieuwe gebiedscoördinatoren** gestart.
- ▶ In 2024 zijn bij **274 deelnemers** in totaal **628 elementen of percelen** geschouwd.

SUBSIDIE

- ▶ Met de goedkeuring op de uitbreidingsaanvraag voor de regeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer hebben we een beschikking van de provincie Gelderland ontvangen voor een bedrag van € 29.649.094,- voor de periode 2023 tot en met 2028. In 2024 beheerden we hiermee 637 deelnemers en 4641 ha.

COMMUNICATIE

- ▶ Collectief Rivierenland heeft een **jaarbericht 2024** opgesteld.
- ▶ **Alle leden en externe relaties hebben 12 digitale nieuwsbrieven** ontvangen afgelopen jaar.
- ▶ Collectief Rivierenland heeft **24 kennis-mailings** naar de deelnemers verstuurd afgelopen jaar.
- ▶ In het voorjaar zijn er voorafgaand aan het weidevogelseizoen bijeenkomsten georganiseerd met de coördinatoren van de weidevogelgroepen. In het najaar zijn er een **viertal** evaluatiebijeenkomsten georganiseerd met de coördinatoren van de weidevogel- en patrijzenvrijwilligers.
- ▶ Collectief Rivierenland heeft de folders 'Weidevogels in het rivierenland 2023', 'Patrijzen in het rivierenland 2023' en 'Weidevogels in het rivierenland 2024' opgesteld om de resultaten van het beheer te delen.

KENNISONTWIKKELING

- ▶ Bestuursleden en medewerkers van Collectief Rivierenland waren aanwezig op de Boerennatuurdag en ALV van BoerenNatuur. Medewerkers hebben deelgenomen aan diverse cursusactiviteiten georganiseerd door BoerenNatuur.
- ▶ Er zijn verschillende praktijkcursussen en kennisbijeenkomsten georganiseerd voor diverse studiegroepen. In totaal zijn er **25 bijeenkomsten** georganiseerd:
  - 12 bijeenkomsten Duurzaam bodembeheer
  - 4 bijeenkomsten BAM-akkers
  - 3 bijeenkomsten Graslandbeheer in de uiterwaarden
  - 3 bijeenkomsten Kruidenrijk grasland
  - 3 bijeenkomsten Ecologisch slootschonen
- ▶ **73 deelnemers** hebben een Bedrijfsnatuurplan ontvangen. In dit plan wordt een analyse gemaakt van natuur en biodiversiteit op en om het bedrijf. Samen met de agrariër kijken we welke natuurwaarden er al aanwezig zijn en welke er ontwikkeld kunnen worden.

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER

Vanaf 2023 is de nieuwe beheerperiode t/m 2028 gestart. Het afgelopen jaar zijn we druk geweest met de uitvoering van het beheer. Eind 2023 hebben wij bij bestaande en nieuwe deelnemers extra beheer af kunnen sluiten voor beheerjaar 2024. Dit zorgde voor een mooie uitbreiding. Komende jaren zetten we samen de schouders eronder om het agrarisch cultuurlandschap in Rivierenland te behouden en te versterken.

WEIDEVOGELS

Dit jaar hebben wij met 520 weidevogelboeren (waarvan 204 ANLb deelnemers) en 233 vrijwilligers voor

de bescherming van weidevogel in het Rivierengebied gezorgd. Binnen het werkgebied liggen 13 weidevogelkerngebieden. In totaal werden er in het hele riviereengebied 1682 legsels beschermd/ geregistreerd. Uit de monitoring kwam naar voren dat het nestsucces (uitkomstpercentage van de legsels) in de kerngebieden gemiddeld hoger dan 70% was. De uitkomst van alle legsels in het Riviereengebied van alle weidevogelsoorten bij elkaar opgeteld is 85% in 2024. Gemiddeld gezien wordt daarmee voldaan aan het wenselijke nestsucces van minimaal 70%, maar de resultaten per weidevogelgebied kunnen erg verschillen. Het Rumpkse Veld is dit jaar voor het eerst meegenomen als weidevogelgebied. Er zaten altijd al grutto's, maar er is nu bij 15 deelnemers ANLb afgesloten specifiek gericht op de ontwikkeling van het weidevogelgebied. Dit wordt nog verder ontwikkeld.

Inmiddels is er in het hele riviereengebied 38 ha plasdras gerealiseerd. Ook werd er op vele plekken last-minute beheer in de vorm van kuikenland toegevoegd. Dit ondersteunt de kuikens door goede bescherming en voedselvoorziening te bieden. In

Vrijwilligers met drone. Foto: Ted Fronik

Grutto's. Foto: Diane Dirksen

2024 hebben de weidevogelgroepen zich weer fantastisch ingezet en alle weidevogelgebieden gemonitord. Er zijn 13 weidevogelgebieden actief binnen het werkgebied van het collectief.

Ook de droneteams waren in 2024 wederom actief. Een tiental vrijwilligers ging regelmatig vroeg uit de veren om de weidevogels op te sporen voordat

er gemaaid werd. Ook werden er informatieborden geplaatst bij een aantal weidevogelgebieden. De samenwerking tussen de agrariër, weidevogelvrijwilliger, provinciaal weidevogelcoördinator en het Collectief is cruciaal voor deze successen. Bedankt allemaal!

VRIJWILLIGER IN HET OMMERENSE VELD

Danny Spijker komt oorspronkelijk uit Overijssel, maar woont ondertussen alweer 15 jaar in de Betuwe. De liefde voor vogels was er altijd al, maar in de Betuwe is de interesse voor weidevogels gegroeid.

Danny in het veld:
invoeren van nesten in de Boerenlandvogelmonitor-app

WEIDVOGELBESCHERMINGSGROEP

Danny is sinds 2016 vrijwilliger in het Zoelense veld, sinds 2019 in het Ommerense veld en sinds 2020 ook vrijwilligerscoördinator in het Ommerense veld, één van de weidevogelgebieden in het werkgebied van ANV Lingestreek. In het Ommerense veld hebben ze nu een club van 10 enthousiastelingen die regelmatig op pad gaan.

HET GEBIED

In het Ommerense veld broeden de weidevogels graag. Met vier plasdrassen en aanliggend kruidenrijk grasland kunnen de vogels een geschikte plaats vinden om te broeden en hun pullen groot te brengen.

ONTWIKKELING DOOR DE JAREN HEEN

Danny en de andere vrijwilligers zien duidelijk dat de plasdrassen veel vogels aantrekken. Op sommige stukken in het gebied gaat de vogelstand achteruit. De grutto lijkt aardig stabiel te blijven, maar de Kievit zien ze wel achteruit gaan. Met de tureluur gaat het daarentegen goed. Monitoring van de weidevogels helpt om inzichten te krijgen in de aantallen. Bijsturen en aanpassingen doen in het gebied lukt beter als je inzicht hebt waar acties nodig zijn.

CONTACT MET DE BOEREN

Veel boeren laten het de vrijwilligers weten als ze zelf nesten of kuikens zien op hun land of wanneer ze een bewerking willen gaan doen. Danny probeert om samen met een vrijwilliger-collega om elk jaar bij iedere boer even langs te gaan. Persoonlijk contact en waardering voor elkaar is het beste!

“Het boerenland
is gewoon mooi!”

WAT IS ER ZO MOOI AAN WEIDVOGELS?

“Het boerenland is gewoon mooi”, aldus Danny. Door het vogels kijken train je je ogen om veel dingen te zien. “Je wordt steeds beter in nesten vinden, dat is leuk.” En je komt op plekken waar je anders niet mag komen.

Danny neemt regelmatig zijn camera mee het veld in, en schiet mooie plaatjes van weidevogels.

SAMENWERKING

Danny zou graag nog meer vrijwilligers bij de club verwelkomen. Het is een leuke groep waarmee je samen op pad gaat. Gezelligheid is ook erg belangrijk. In ieder geval gaan ze enthousiast door met het beschermen en tellen van weidevogels. En tegelijkertijd genieten van het boerenland!

Grutto. Foto: Danny Spijker

Patrijzen in de sneeuw. Foto: Jordy Houkes

PATRIJZEN

De patrijs is een belangrijke en bekende akkervogel in het boerenlandschap. Sinds 2018 zijn er ANLb maatregelen gericht op de patrijs en worden deze ook gemonitord. De 117 telgebieden in het rivierenland worden door 137 vrijwilligers geteld. Voor de patrijs is net zoals voor de weidevogels een mozaïek van beheer belangrijk. Hierbij is een combinatie van struweelhagen, akkerranden, keverbanken en braakstroken belangrijk. Dit biedt zowel dekking als voedsel voor de volwassen dieren en hun jongen.

AANLEG BIODIVERS AKKER MOZAÏEK

Met 8 boeren hebben we ruim 50 ha Biodivers Akker Mozaïek (BAM akkers) aangelegd in het Rivierenland. Ondersteund door het Platform Natuurinclusieve landbouw Gelderland is voor de bedrijven een bedrijfsnatuurplan gemaakt waarin ook het bouwplan voor de komende 5 jaar is opgesteld. In de kennisbijeenkomsten/studiegroepen die we met ondersteuning van BoerenNatuur organiseren delen we kennis met elkaar. De deelnemers worden begeleid door Sander Bernaerts en Ben Koks de agrariërs in

de teelt technische aspecten en de ecologie. Provincie Gelderland faciliteert de monitoring waarmee we o.a. met Anthonie Stip van De Vlinderstichting de insectenmonitoring in de akkers op kunnen zetten.

Een BAM-akker is een volveldse, meerjarige maatregel die bestaat uit een afwisseling van stroken met een meerjarig eiwitgewas (bij voorkeur luzerne of luzerneklaver) en stroken ingezaaid met een mengsel granen en kruiden (braak met inzaai). Vogelakkers zijn bedoeld voor broedende veldleeuweriken,

Luzerne/klaver en akkerkruidenstrook op de BAM-akker (Biodivers Akker Mozaïek)

patrijzen en overwinterende akkervogels worden door vogelakkers aangetrokken. Daarnaast vormen ze een goede voedselbron voor muizen etende roofvogels zoals (steen)uilen.

BEHEERMONITORING

Om te weten wat de effecten van het beheer zijn, is monitoring cruciaal. Zo worden weidevogels gemonitord door weidevogelbeschermers en patrijzen geteld door vrijwillige telgroepen. De gegevens uit de monitoring worden gebruikt om de kwaliteit van het leefgebied te versterken.

Dit jaar is door de ecooloog en gebiedscoördinatoren begonnen met een habitatmonitoring van de plasdras en het kruidenrijk grasland in de weidevogelgebieden. Hierdoor hebben we inzicht in de kwaliteit van het beheer gekregen. We leren steeds beter wat nu precies een goed leefgebied voor weidevogels is. Het akker(randen)beheer is geïnventariseerd om de huidige staat van de akker of akkerrand en het uitgevoerde beheer in beeld te krijgen.

DOORADERING

Naast beheer gericht op weidevogels en patrijzen is ook steeds maar nadruk op beheer voor amfibieën en vissen. Hierbij werden er dit jaar bij 21 deelne-

Grashoogte meten tijdens beheermonitoring

mers sloten ecologisch geschoond om de modderkruiper maar ook andere planten en dieren in de sloot te sparen. Deze deelnemers zijn ook samen gekomen voor een praktijkmiddag waar een demonstratie werd gehouden van het slootschonen.

UITREIKING GOUDEN LEEUWERIK

Elk jaar reikt de Vogelbescherming Nederland de Gouden Leeuwerik uit. De prijs gaat elk jaar naar iemand die zich vol passie inzet om vogels zoals de leeuwerik, de patrijs en de gele kwikstaart te behouden op het akkerland.

Brord en Patricia doen op de Vinkenhorst Farm& More al vanaf het begin mee aan Agrarisch Natuurbeheer. Met tal van beheermaatregelen als voederhagen, patrijzenranden, hoogstamfruit, agroforestry, kruidenrijk grasland en Biodivers Akker Mozaïek hebben zij hun bedrijfsvoering zo ingericht dat akkervogels daar volop van profiteren.

Met excursies, uitleg aan collega boeren en rondleidingen zijn zij altijd bereid om het verhaal door te vertellen. Daarmee zijn ze ontzettend belangrijk voor Collectief Rivierenland als ambassadeurs van Agrarisch Natuur-en Landschapsbeheer.

Vorig jaar zijn ze begonnen met een Biodivers Mozaïek Akker waarmee er een mooi biotoop is gerealiseerd voor de veldleeuwerik en patrijs en tal van vlinders en insecten.

Voor ons de reden om ze te nomineren voor de Gouden Leeuwerik! Wat mooi dat de prijs dit jaar ook aan hen toegekend is.

PROJECTEN

STUDIEGROEPEN

Dit jaar zijn, in samenwerking met BoerenNatuur, de studiegroepen duurzaam bodembeheer, kruidenrijk grasland, ecologisch slootschonen, graslandbeheer in de uiterwaarden en vogelakkers gestart. Tijdens de verschillende studiedagen wordt kennis gedeeld met en tussen de deelnemers. Dit blijkt een zeer waardevolle leermethode.

BEDRIJFSNATUURPLANNEN

Ook dit jaar is het Collectief Rivierenland aan de slag gegaan met het opstellen van bedrijfsnatuurplannen. In het bedrijfsnatuurplan, ook wel biodiversiteitsplan genoemd, wordt een analyse gemaakt van de natuur en biodiversiteit op en rondom een bedrijf. Met elkaar kijken we welke natuurwaarden er al zijn en welke ontwikkeld kunnen worden. Dit jaar is er speciaal aandacht gegeven aan bedrijfsnatuurplannen voor deelnemers met bodembeheer of weidevogelbeheer.

AANLEG LANDSCHAPSELEMENTEN

Voor de provincie Gelderland voeren we de subsidie-regeling Biodiversiteit en Landschap uit. We leggen nieuwe landschapselementen waarbij de deelnemer een deel van de aanlegkosten en afwaardering vergoed krijgt. In totaal zijn in 2024 2 ha struweelrand, 8.2 kilometer struweelhaag, 5 poelen, twee bosjes en 700 meter natuurvriendelijke oever aangelegd.

Landkaartje, foto Ted Fronik

AGRARISCH NATUURLIJK - MEER GROEN LOONT

Met het project 'Agrarisch Natuurlijk - Meer groen loont', een initiatief van BoerenNatuur en ZuivelNL geven wij melkveehouders advies over hoe zij natuurbeheer kunnen integreren in hun bedrijf. We ontdekken met de deelnemende melkveehouders hoe dit kan bijdragen aan een beter bedrijfsresultaat en een groenere toekomst. Dat levert meteen mooie kansen op voor de uitbreiding van ons ANLb. Met dit project, gesubsidieerd door het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur leggen we ook de basis voor het belonen van natuur- en landschapsbeheer. Afgelopen jaar hebben 20 melkveehouders in Rivierenland deelgenomen.

MAASKRACHT UITERWAARDENBEHEER

Collectief Rivierenland is samen met De Capreton en Vereniging Streekbeheer Rijk Maas en Waal een samenwerking aangegaan met Maaskracht. Maaskracht verzorgt in opdracht van Rijkswaterstaat het onderhoud van de uiterwaarden langs de Maas. Collectief Rivierenland voert als onderaannemer van Maaskracht het onderhoud uit van de maasoevers. In 2023 zijn we begonnen met het beheer van de 120 hectare graslandpercelen langs de Noordelijke Maasoevers. Met het beheer van de uiterwaarden laten we in het rivierenland zien dat duurzaam agrarisch gebruik en natuurwaarden hand in hand met elkaar kunnen gaan. Kennisdeling vindt plaats in de studiegroep graslandbeheer Noordelijke Maasoevers.

<< Scan de QR voor het magazine 50 TINTEN BOERENGROEN

LOKAAL NETWERK DE GROENE MANTEL

Het Magazine 50 TINTEN BOERENGROEN is dit jaar gepresenteerd. We vertellen het verhaal van 7 agrariërs die nu al hun bijdrage leveren aan de biodiversiteit en het landschap in het Rijk van Nijmegen. Vertrouwen, verbinden, samenwerken en doen! Het in beeld brengen van de kracht van het lokale netwerk in de Groene Mantel is gedaan in het kader van het project Lokaal Netwerk gefinancierd door het Platform Natuurinclusieve Landbouw Gelderland. We laten zien dat met een positieve instelling en effectieve samenwerkingen al zoveel moois gebeurt in het agrarische landschap.

Samen de bodem bekijken

Demo doorzaaien kruidenrijk grasland

siteit en het landschap in het Rijk van Nijmegen. Vertrouwen, verbinden, samenwerken en doen! Het in beeld brengen van de kracht van het lokale netwerk in de Groene Mantel is gedaan in het kader van het project Lokaal Netwerk gefinancierd door het Platform Natuurinclusieve Landbouw Gelderland. We laten zien dat met een positieve instelling en effectieve samenwerkingen al zoveel moois gebeurt in het agrarische landschap.

Demo ecologisch slootschonen

BLOEMRIJKE AKKERRANDEN

Vier jaar lang hebben 150 agrariërs met een lint van 50 km aan bloemrijke akkerranden tussen 2020 en 2024 het Gelders Riviereengebied kleur en geur gegeven. Goed voor de biodiversiteit, de bestuiving

van gewassen en wat een prachtig gezicht is het. Samen met de Vlinderstichting werden de akkerranden gemonitord wat veel informatie opgeleverd heeft over de meest geschikte zaadmengsels.

Resultaten 2020-2024 Bloemrijke akkerranden rivierenland

Succesvolle akkerranden in het riviereengebied

De afgelopen vier jaar hebben boeren in het riviereengebied via Collectief Rivierenland kosteloos bloemenmengsels kunnen bestellen – een groot succes. Maar liefst 150 boeren deden mee, goed voor een bloemrijk lint van 50 kilometer.

Hoewel een deel van de kosten uit het projectbudget werd betaald, zorgden agrarische natuurverenigingen vanwege de grote belangstelling voor extra financiering. Het initiatief had als doel de biodiversiteit te bevorderen en leverde niet alleen een prachtig gekleurd landschap op, maar bood bijvoorbeeld ook voordelen voor de akkerbouw door het aantrekken van natuurlijke plaagdierbestrijders.

Scan de QR code voor meer informatie:

Monitoring

Lokale vrijwilligers hebben de akkerranden gecontroleerd op de aanwezigheid van vogels en insecten. Deze vorm van monitoring bood een waardevolle kans om de agrarische sector en de omgeving dichter bij elkaar te brengen.

"Boeren gaan zaaien: Liemerse akkerranden staan deze zomer vol met bloemen."

De Gelderlander april 2021

Resultaten:

- 150 boeren hebben jaarlijks deelgenomen
-
- 4 jaar lang 50 kilometer bloemrijke akkerranden in Rivierenland
-
- Extra geld via Agrarisch Natuurverenigingen
-
- 22 akkerranden gemonitord i.s.m. de Vlinderstichting
-

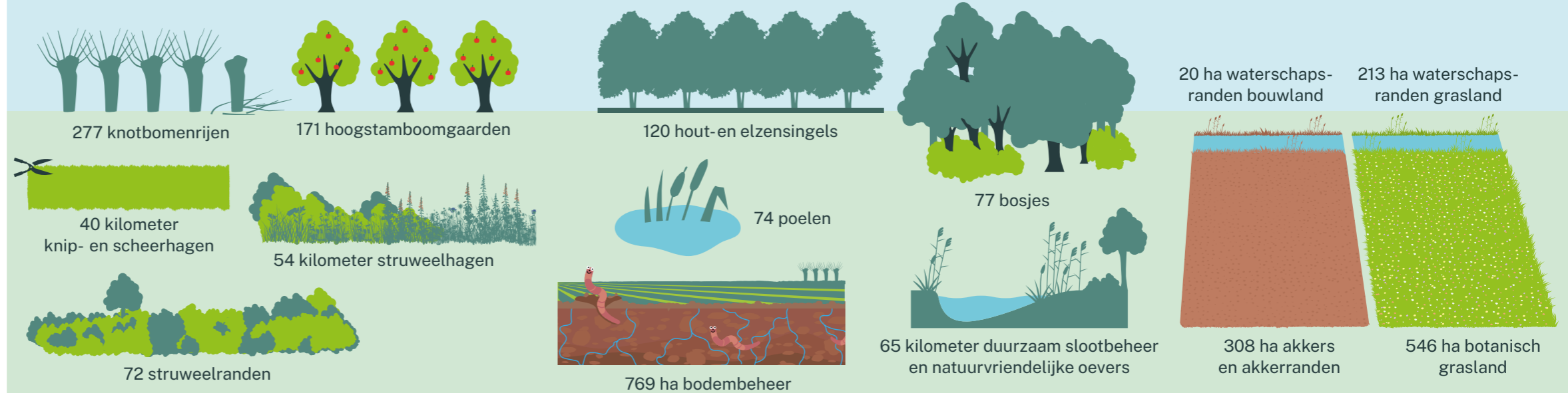

Resultaten Bloemrijke akkerranden

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER IN HET RIVIERENGEBIED

ONS LANDSCHAP IN GETALLEN

ONS WEIDEVOGELBEHEER IN GETALLEN

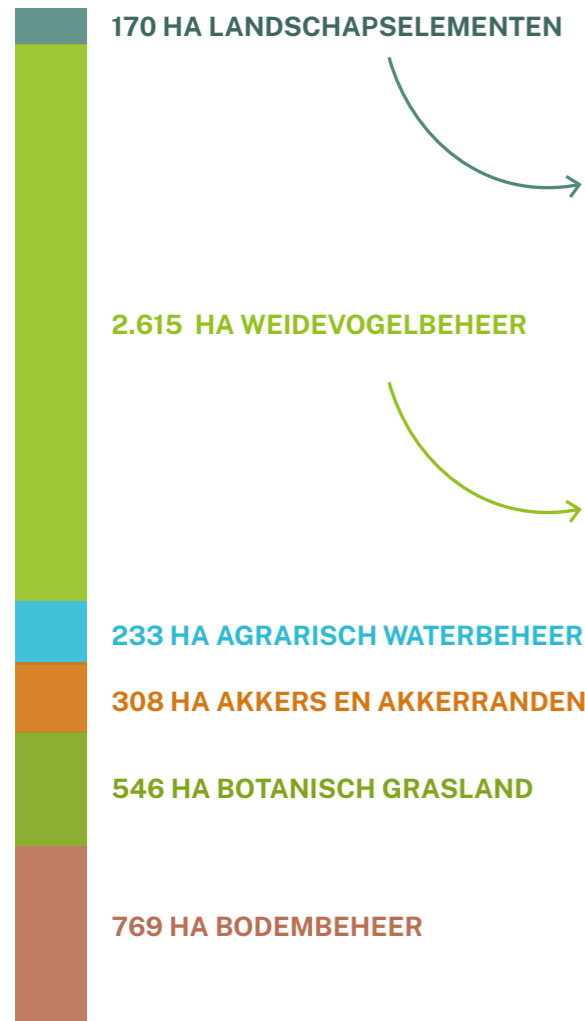
Weidevogelbeheer bestaat uit een mozaïek van verschillende beheervormen. Zo is er tijdens het hele broedseizoen voedsel, dekking en rust aanwezig.

resultaten
2024

637 PARTICULIEREN EN BOEREN

zetten zich in voor meer biodiversiteit via de regeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer in een gebied van **4.641 HECTARE** waarvan:

VOORUITBLIK NAAR 2025

Zelden heb ik mij meer gerealiseerd dat de combinatie van agrarische activiteiten en natuurbeheer zo goed samengaan, dan toen ik over een Biodivers Akker Mozaïek liep. 2024 was het jaar waar ik meermaals in het veld te vinden was om met eigen ogen het resultaat van bestuurlijke besluiten en inzet te zien. En dat doe ik echt veel te weinig! Want het jaar 2024 heeft zich gekenmerkt door bestuurlijke drukte. Als voorzitter sta je, samen met het bestuur en de organisatie voor uitdagingen die een groeiende organisatie met zich mee brengen. Het opnieuw definiëren van verantwoordelijkheden, het zorgen voor een stevige en deskundige organisatie, het pakken van de kansen die voorbij komen, het nadenken over groeiende taken en de relatie met je stakeholders.... Heel soms vergeet je bijna alle mooie ontwikkelingen die 'buiten' plaats vinden! En juist daar is heel veel moois gebeurd. Met het risico onvolledig te zijn: interessante en succesvolle studiegroepen, mooie ontwikkelingen waar het samenbrengen van verschillende maatregelen voor prachtige resultaten zorgt, een succesvol weidevolgelseizoen met veel betrokken en enthousiaste boeren en vrijwilligers, prachtige projecten waar we (semi)overheden en terreinbeheerders laten zien dat agrarisch natuurbeheer een meerwaarde is voor hun terreinen en doelstellingen. En zo nog veel meer. Onze werkorganisatie heeft samen met de deelnemers aan ANLb ontzettend hard gewerkt om biodiversiteit en natuurbeheer te handhaven en te vergroten.

Ook het jaar 2025 is daarvoor een belangrijk jaar. De huidige regering wil maximaal inzetten op agrarisch natuurbeheer. Daar is een fors budget voor beschikbaar. Collectief Rivierenland zet zich, samen met de andere collectieven maximaal in om dat budget optimaal in te zetten om iedere agrariër (of burger/buitenlui) te kunnen laten bijdragen aan agrarisch natuurbeheer. Natuurlijk staat hierbij het verwachte resultaat voorop. Deze opdracht is een grote uitdaging in de belangenbehartiging en lobby, voor onze organisatie, voor het agrarisch landschap en voor de robuustheid van het huidige systeem. Maar ik ben vol vertrouwen! Vertrouwen in ons landelijk gebied, de bewoners en bewerkers, ons Collectief. En roep onze overheden op dat vertrouwen niet te beschamen. Want, er is heel veel bereidheid en enthousiasme om mee te doen, mee te doen om de aandacht voor natuurbeheer, biodiversiteit, natuur-inclusiviteit een vast onderdeel te laten zijn van de bedrijfsvoering. Met overtuiging en inzet zal Collectief Rivierenland ook in 2025 zich maximaal inzetten, bestuurlijk, als werkorganisatie, de ANV's met 'hun' vrijwilligers en u die ons een warm hart toedraagt en onze inzet mogelijk maakt. En vergeet niet te genieten, buiten, als u door het veld loopt, over een BAM-akker, plasdras, langs een houtsingel. Of simpelweg genietend van de roep van een grutto.

Jos van Maanen, Voorzitter Collectief Rivierenland - Agrarisch Natuurbeheer

WIE OF WAT IS COLLECTIEF RIVIERENLAND?

Collectief Rivierenland is een coöperatie die zich inzet voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Als collectief zetten we ons in voor behoud en ontwikkeling van het karakteristieke landschap van het rivierengebied, mét de flora en fauna die daarbij hoort.

Dat doen we via twee sporen. Door de uitvoer van diverse projecten op het gebied van (agrarisch) natuur, landschap- of waterbeheer. En als agrarisch collectief voeren we, samen met onze ruim 600 leden, de subsidieregeling Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) uit. We werken hierbij nauw samen met vrijwilligers, burgers, boeren en de zes agrarische natuurverenigingen in het rivierengebied.

Onze kracht is de samenwerking met de agrarische natuurverenigingen:

CONTACT MET COLLECTIEF RIVIERENLAND

Van Heemstraweg 2B, 6653 KB Deest
www.collectiefrivierenland.nl
info@collectiefrivierenland.nl

COLOFON

Uitgave van Collectief Rivierenland, 2025

TEKST Collectief Rivierenland
FOTOGRAFIE Collectief Rivierenland
 Voorpagina: Ted Fronik
 Achterpagina: Klaas van Hal
VORMGEVING Studio Anker, Tiel

info@collectiefrivierenland.nl
www.collectiefrivierenland.nl

Van Heemstraweg 2B
6653 KB Deest